

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра олімпійської освіти

Падовська О. М.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Історія української культури

спеціальність 073 «Менеджмент»

рівень вищої освіти «бакалавр»

1 курс факультет туризму

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні кафедри

олімпійської освіти

від 31.08.2020. протокол №1

Зав. каф. _____ Тимчак Я.В.

Методичні вказівки до проведення семінарських занять з дисципліни «Історія української культури» для студентів спеціалізації «Менеджмент» за спеціальністю 073 Менеджмент

І с. (денна форма навчання, заочна форма навчання)

Розробник: к. мистецтвознавства Падовська О.М. ©

Вступ

Історія української культури вивчається у вищих навчальних закладах, як багатофункційне явище, що в своїй основі концентрує численні історичні, філософсько-соціологічні, соціо-політичні, мистецтвознавчі, філологічно-лінгвістичні знання й методи пізнання. Цей інтегративний підхід покликаний відновити багаж засвоєного зі шкільної лави, почутого в насиченому фактажем інформаційному полі; у розрізненому згромадженні різнорідного матеріалу означити канву та окреслити ландшафт художньо-історичного процесу творення рідної культури, котрого очевидцями й учасниками ми всі є. Метою підготовки і проведення семінарських занять має стати формування системи знань про закономірності національного історикокультурного процесу, основні досягнення української культури, засвоєння загальнолюдських та національних культурних цінностей, збагачення духовного світу, формування моральних і естетичних потреб та здатності зберігати і охороняти культурні здобутки України.

Долучення до фундаментальних цінностей української національної культури у процесі вивчення курсу “Історія української культурологія” передбачає виконання студентами на семінарських заняттях ряду завдань різного ступеню складності. Праця над ними та й саме їх успішне розв’язання дозволить студенту самостійно аналізувати і трактувати численні явища і речі, укладати їх у логічній послідовності, збагатити знаннями, необхідними для формування світоглядних ціннісних орієнтирів у житті активного творчого спеціаліста в галузі менеджменту. Метою виконання кожного із завдань у методичних вказівках є

навчити студента працювати з літературними та інформаційними джерелами, не бездумно складувати враження, а осмислювати прочитане й побачене, самостійно робити висновки й узагальнення, правильно подати й оформити відповідь на питання. Таким чином, наполеглива робота з вирішення завдань семінарських занять готує до заліку з предмету “Історія української культури” і водночас пропонує студенту нагоду виявляти дослідницькі здібності та задовольняти естетичну жагу в практиці культурологічних пошуків.

Згідно програми семінарів матеріал викладено за видовим принципом і обіймає вісім тем із проблематики курсу. Питання скомпоновані так, що види культурної творчості йдуть паралельно до хронологічної прямої – від праоснов до складніших професійних форм. Метою даної навчально-методичної розробки є допомога студенту-першокурснику в організації праці з написання та оприлюднення повідомлень і есе на задані теми, komponування відеоряду презентацій.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Вступ до «Історії української культури»						
ТЕМА 1. Історія української культури як навчальна дисципліна та її місце в системі гуманітарних наук	8	4		2		2
ТЕМА 2. Генеза української культури	8	2		4		2

Разом за змістовим модулем 1	16	6		6		4
Змістовий модуль 2. Індивідуалізовані риси й жанри української культури в їх історичному становленні.						
ТЕМА 3. Українське народознавство	14	4		4		6
ТЕМА 4. Духовна культура України: школа, освіта, наука	12	4		4		4
ТЕМА 5. Літературний процес в Україні від давнини до сучасності	12	4		4		4
ТЕМА 6. Художня культура України	14	6		4		4
ТЕМА 7. Музичне і театральне мистецтво в Україні: призна-чення в становленні й трансляції національної культури	12	4		4		4
ТЕМА 8. Українська культура новітньої доби: тенденції та перспективи	10	2		4		4
Разом за змістовим модулем 2	74	24		24		26
Усього годин	90	30		30		30

	Теми		Теми лекцій	Теми семінарів
I	ТЕМА 1. Історія української культури як навчальна дисципліна та її місце в системі гуманітарних наук	1	Історія української культури як навчальна дисципліна	
		2	Українська національна культура	Історія української культури як наукова і навчальна дисципліна та її місце в системі гуманітарних наук
	ТЕМА 2. Генеза української культури		Генеза української культури	Українська культурологічна думка від давнини до сучасності
				Генеза української культури
	ТЕМА 3. Українське народознавство		Джерела і напрямки розвитку українського народознавства	Звичаї, обряди, побут українського народу
			Українське народознавство: звичаї і побут	Інтегральні символи української культури
	ТЕМА 4. Духовна культура України: школа, освіта, наука		Особливості духовної культури: український культурний архетип	Феномен духовної культури
			Освітньо-наукові центри в Україні XIX-XXI ст.	Монастирі та Лаври як центри української релігійної духовності
	ТЕМА 5. Літературний процес в Україні від давнини до сучасності		Обсяг і зміст поняття література на історичних відтинках: від усної до писемної форм	Історія розвитку української літератури
			Літературний процес від становлення нової української літератури до сучасності	Українська преса
	ТЕМА 6. Художня культура України		Українська архітектура і скульптура: стилістика і дух епохи	Художня культура України
			Образотворче мистецтво: жанри і видове різноманіття	Архітектурне зодчество й образотворче мистецтво України
			Неостилістичні течії і національна мова в мистецтві	
	ТЕМА 7. Музичне і театральне мистецтво в		Початки музичних видів мистецтва в Україні	Музична культура і сценічна образотворчість в Україні

	Україні: призначення в становленні й трансляції національної культури	Українське професійне музично-театральне мистецтво	Кіно- й телемистецтво України: становлення і розвиток
	ТЕМА 8. Українська культура новітньої доби: тенденції та перспективи	Українська національна культура сучасності: буття в умовах державності	Українська культура у світі – роль діаспори в утвердженні позитивного іміджу країни
			Українська культура новітньої доби: тенденції та перспективи

Семінарське заняття № 1

Тема: «Історія української культури» як наукова та навчальна дисципліна та її місце в системі гуманітарних наук.

Мета: Виявити знання студентів щодо розуміння сутності предмету та його значення серед інших гуманітарних дисциплін.

План

Впродовж двох годин обговорюються наступні питання:

1. Предмет, мета, завдання, понятійний апарат курсу «Історія української культури».
2. Структура культури: матеріальна, духовна, фізична: спільне та відмінне (порівняльна характеристика на прикладах з української національної культури).
3. Неповторність та самобутність української культури.
4. Унікальність національно-культурних феноменів: співвідношення між державністю, ідентичністю і культурою.

Література:

1. Іванишин Василь, Радевич-Винницький Ярослав. Мова і нація. — Дрогобич: Вид.фірма «Відродження», 1994. — 218 с.
2. Історія української культури /За заг. ред. І.Крип'якевича.— К.: Либідь, 1994.— 650 с.
3. Маланюк Є.Ф. Нариси з історії нашої культури. – К.: «Обереги», 1992. — 80 с. (електронна версія)
4. Сверстюк Євген. Не мир, а меч. Есеї. — Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2009. — 500 с.

5. Українська культура: Лекції за ред. Д.Антоновича. Пам'ятки історичної думки України — К.: Либідь, 1993.— 558с. (електронна версія)
6. Шлемкевич С., Падовська О. Культурологічні тексти: Хрестоматія в двох томах. — Львів, 2008. — кн.ІІ: Українська культурологічна думка. — С.177-351.

Теми рефератів.

1. І.Франко — дослідник історії української культури. /1/

*Франко І.Я. Мозаїка: Із творів, що не ввійшли до Збір.тв.у 50 т.; Упоряд. З.Т.Франко, М.Г.Василенко. — Львів: Каменяр, 2001. — 434 с.

Матеріали Музею І.Франка у Львові.

2. М.Грушевський — дослідник історії української культури. /2/

*Великий українець: Матеріали з життя та діяльності М.С.Грушевського/ Упоряд., підгот. Текстів та фотоматеріалів, комент., приміт. А.П.Демиденка. — К.: Веселка, 1992. — 551 с.

*Грушевський Михайло. Хто такі українці і чого вони хочуть. — К.: Тов-во «Знання» України, 1991. — 240 с.

Матеріали Музею М.Грушевського у Львові.

Семінарське заняття № 2

Тема: Українська культурологічна думка від давнини до сучасності.

Мета: розуміння студентами суті наукового тексту, тренування уміння користатися з першоджерел, виділяти та реферувати основне, в процесі обговорення доходити спільної думки.

План

1. Українська культурологічна думка в становленні й розвитку (історія питання).
2. Науковці ХХ ст. про культуру /Є. Маланюк, Є. Сверстюк, Л. Костенко, О.Забужко, М. Попович/.

Теми рефератів.

1. Космогонічні уявлення давніх слов'ян. /3/

* Булашев Георгій. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. — К.: Фірма «Довіра», 1992. — 415 с.

* Виклади давньослов'янських легенд, або міфологія укладена Я.Ф.Головацьким/ за ред. та з передм. М.Ф.Слабошпицького, перекл. Н.М.Клименко. — К.: Довіра, 1991. — 94 с.

* Плачинда Сергій. Словник давньо-української міфології. — К., 1993. — 63 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Генеza української культури

Мета: Охарактеризувати передумови своєрідності українського світобачення, корені національної вдачі українців, їх мистецької снаги та прагнення до новацій. Перевірити знання студентів із української передісторії (перелік найважливіших пам'яток української передісторії, їх роль та державотворча місія; стилістика скіфського мистецтва; основні риси культури давніх племен на терені України, зафіксовані в записах арабських мандрівників, у історії Геродота; прислів'я, приповідки, крилаті вислови античного походження).

План

1. Історичні та геополітичні умови формування української культури.
2. Основні етапи розвитку української культури.
3. Історико-культурний феномен та характерні риси української культури.
4. Матеріальна та духовна культура стародавніх слов'ян.

Література:

1. Голініченко Т.С. Слов'янська міфологія та антична культура. — К., 1994.
2. Знойко О.П. Міфи Київської землі та події стародавні.— К.: Молодь, 1989. — 393 с.
3. Костенко Ліна. Скіфська одіссея (Поєма-балада)/ Костенко Л.В. Вибране. — К.: Дніпро, 1989. — С.417-464.

4. Мірчук І. Історія української культури.-Мюнхен-Львів: Український Вільний Університет. Серія: Підручники, 1994. — Т.14, 15.
5. Падовська О. Лірико-історичні проходи Херсонесом Таврійським/ Навколо Балаклави: Путівник./ Упоряд. Ю.Охріменко та ін. — Львів: ПП «Бодлак», 2000. — С.22-32.
6. Січинський В. Чужинці про Україну. — Львів: Вид-во «Світ», 1991. — 96с.
7. Січинський В. Чужинці про Україну. Вибір з описів подорожей по Україні та ін. писань чужинців про Україну за 10 століть — К.: Фірма «Довіра», 1992. — 256 с.
8. Скуратівський Василь. Місяцелік: Укр. нар. Календар. — К.: Мистецтво, 1992. — 208 с.
9. Словник античної міфології/ Відп. ред. А.О.Білецький. — К.: Наук. думка, 1985. — 236 с.

Теми рефератів.

1. Б. Мозолевський – поет дослідник скіфського степу. /4/

* Мозолевський Б.М. Скіфський степ. — К.: Наук.думка, 1983. — 200 с., а також вірші Мозолевського

* Степовик Дмитро. Скарби України. — К.: Веселка, 1990. — С.11-30.

* Телегін Д.Я. Вартові тисячоліть. — К.: Наук.думка, 1991. — 90 с.

Семінарське заняття № 4

Тема: Звичаї, обряди, побут українського народу

Мета: перевірка засвоєння матеріалу студентами по темі, актуалізація знань з народознавства (визначення понять «фольклор», «декоративно-ужиткове мистецтво»; відміни та форми культури — масова та елітарна, народна, сільська і міська, сакральна, світська (на прикладах)), оцінювання.

План

- 1.Обряди зимового, весняного, літнього та осіннього циклів: колядки та щедрівки; веснянки та гаївки; петрівки; обжинки та ін.
2. Основні галузі господарства і заняття: хліборобство, тваринництво, бджільництво, мисливство, рибальство, збиральництво, плетіння, ткацтво,

килимарство, вишивка, художня обробка шкіри, гончарство, гутництво, народна іграшка.

Література:

1. о.Катрій Ю.Я. ЧСВВ. Пізнай свій обряд. Літургійний рік Української Католицької Церкви. — Taur/Tirol, Austria, б/р. — 485 с.
2. Кісь Я.П. Промисловість Львова у період феодалізму (XIII-XIX ст.). — Львів: Вид-во Львів. Ун-ту, 1968. — 223 с.
3. Культура і побут населення України: Навч. посібник/ В.І.Наулко, Л.Ф.Артюх, В.Ф.Горленко та ін. — К.: Либідь, 1991. — 232 с.
4. Максимович Михайло. Дні та місяці українського селянина: пер. з рос. — К.: Обереги, 2002. — 189 с.
5. Скарбниця народної мудрості/ Упоряд. Т. М. Панасенко. — Харків, 2009. — 286 с.
6. Тищенко О.Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України (XIII-XVIII ст.) — К.: Либідь, 1992. — 192 с.
7. Ткач Микола. Дерево роду. — К.: МПП «АНФАС», 1995. — 112 с.
8. Товстуха Є.С. Кришталева чара... /Сто українських алкогольних лікувальних напоїв/. — К.: Вид-во «Сільські вісті», 1994. — 188 с. — С.3-33; 145-179.

Теми рефератів.

1. Регіональні особливості українського національного вбрання. /5/

* Матейко Катерина. Український народний одяг. Етнографічний словник — К.: Наукова думка, 1996. — 196 с.

* Федущак Марія. Прикрашання квітами — квітчання. — Івано-Франківськ: вид-во «Лілея-НВ», 2004. — 60 с.

Семінарське заняття № 5

Тема: Інтегральні символи української культури

Мета: обговорення та закріплення знань у студентів у формі колоквиуму (змістовне наповнення поняття «український народ», на противагу штучній словесній конструкції «народи України», та вплив на формування української національної ідентичності).

План

1. Міфологема «Землі» та її роль в українській культурі.
2. Поняття «Народу» в усвідомленні культурної і соціальної спільноти.
3. Утопічні моделі України як «Землі обітованої» в історії української культури
4. Роль символу «Соборності» в українській культурі.

Література:

1. Гаївки/ Зібрав та упоряд. М.В.Мишанич. — Львів: Гердан, 1991. — 96 с.
2. Думи (Історико-героїчний цикл): Збірник./ Упоряд. О.Дея; Вступ. слово М.Стельмаха. — К.: Дніпро, 1982. — 159 с.
3. Козацькі пісні/ Упоряд. О.М.Хмільевської. — К.: Муз. Україна, 1969. — 304 с.
4. Ой у лузі червона калина (Пісні укр. січових стрільців). — Львів, 1990. — 180 с.
5. Пісні січових стрільців. Спецвипуск газ. «Молода Галичина». Збережено правопис і оформлення від видання 1932 р./ Відп. за випуск В.Горбовий. — Львів: Вид-во «Вільна Україна», 1990. — 152 с.
6. Розлилися круті бережечки: Укр. нар. пісні та думи./ Упоряд. О.І.Микитенко; [Передм. О.І.Дея]. — К.: Веселка, 1985. — 278 с.
7. Савур-могила. Легенди і перекази Нижньої Наддніпрянщини/ Упоряд. І авт. приміт. В.А.Чабаненко. — К.: Дніпро, 1990. — 261 с.
8. Стрілецька Голгофа: Спроба антології/ Упоряд., авт. вступ. ст. і прим. Т.Ю.Салига. — Львів: Каменярь, 1992. — 399 с.
9. Українські перекази/ Збір. М.Возняк. Репринтне видання 1944 р. — К.: Абрис, 1993. — 120 с.
10. Червоная Калинонька. Укр. народні пісні: Пісенник. — К.: Муз. Україна, 1988. — 200 с.
11. Чубинський Павло. Ангели на сходах неба. Народні повір'я та забобони/ підготовка та впоряд. текстів Оксани Верес — К.: Глобус, 1992. — 16 с.
12. Щедрівки. Колядки. Віншівки./ Упоряд і авт. Вступ. статті О.Дея. — К.: Муз. Україна, 1968. — 320 с.
13. Ярославенко Я. Співаник «Торбана» з нотами. — Вип. 1. — Львів, 1927. — 15 с.

Семінарське заняття № 6

Тема: Феномен духовної культури

Мета: детальне розкриття студентами питань, які виносяться на семінарське обговорення (східно-західний дуалізм української культури; «Слово про закон і благодать» Митрополита Іларіона; «Повчання дітям» Володимира Мономаха; суть

полеміки на прикладі діяльності І. Вишенського та П. Скарги; культурно-освітня діяльність Петра Могили, Феофана Прокоповича, Григорія Сковороди).

План

1. Історичний шлях національної освіти в Україні.
2. Запровадження християнства, візантійський вплив на українську культуру: софійність, як одна із провідних ознак української духовності.
3. Місце і роль Тараса Шевченка в духовній культурі України.

Література:

1. Бандрівський, Микола. З історії церкви святих Апостолів Петра і Павла у Львові: літературно-історичне видання. — Львів, 2009. — 40 с.
2. Блажейовський Дм. Поважні недомагання в українському вихованні. Збірка особистих думок, рефлексій та заключень автора — Львів, 2006. — 416 с.
3. Доля: Кн. про Тараса Шевченка в образах та фактах/ Авт.-упоряд. тексту В.О.Шевчук. — К.: Дніпро, 1993. — 778 с
4. Забужо, Оксана. Шевченків міф України: спроба філософського аналізу. — К.: Абрис, 1997. — 143 с.
5. Матковська, Оксана Львівське братство. Культура і традиції. Кінець XVI — перша половина XVII ст. — Львів: Каменяр, 1996. — 71 с.
6. Тарахан-Берега З.А. Шевченко — поет-художник. (До проблеми єдності образного мислення) — К.: Наук. думка, 1985. — 185 с.
7. Черепанова С.О. Філософія родознавства: Навч. посіб. — К.: Т-во «Знання», 2008. — 460 с.
8. Шевчук В. Дорога в тисячу років: Роздуми, статті, есе. — К., 1990. — 349 с.

Теми рефератів.

1. Давньоруське літописання. /6/

* Галицько-Волинським літопис. — Львів, 1994. — С. 3-168.

* Генсьорський А. Галицько-Волинський літопис (процес складання, редакції, редактори) — К., 1958.

* Махновець Леонід. Від перекладача //Літопис Руський за Іпатським списком. — К, 1989. — С. V-XIV.

* Ричка В.М. За літописним рядком: Історичні оповіді про Київську Русь. — К., 1991. — 207 с.

2. Козацьке літописання. /7/

- * Апанович Е.М. Рукописная светская книга XVIII века на Украине. — М., 1983;
- * Грушевський М.С. Історія України-Руси: У 12 т. — К., 1996. — Т. IX. — Кн. 1.
- * Дзира І.Я. Козацьке літописання 30-80-х рр. XVIII ст.: джерелознавчий та історіографічний аспекти. — К., 2006. — 566 с.
- * Літопис Самовидця /Видання підготував Я. І. Дзира. — К., 1971.

Семінарське заняття № 7

Тема: Монастирі та Лаври як центри української релігійної духовності

Мета: обговорення, наведення прикладів. Проводяться на основі набутого студентами досвіду духовних практик (прикладі виховання і становлення мирянина-українця на сучасному етапі (на основі аналізу культурно-мистецького життя двох останніх десятиліть)).

План

1. Язичницька культура, міфологія давньої України в духовності сучасного українця.
2. Запровадження християнства, візантійський вплив на українську культуру: софійність, як одна із провідних ознак української духовності.
3. Запорізька Січ: світогляд та ідеологія українського козацтва.
4. Чернецтво в Україні: святині українського народу: Києво-Печерська, Почаївська, Унівська лаври. Культурницька місія монастирів у сучасній Україні.

Література:

1. Дмитро Туптало. Лік духовний. Вибране з творів святителя: Джерела Християнського Сходу. — Львів: Вид-во «Свічадо», 2005. — 78 с.
2. Ісіченко, Архиепископ Ігор. Дім мій — буде домом молитви. — Харків-Львів: Святогорець, 2005. — 432 с.
3. Катрій, о.Ю.Я., ЧСВВ. Божественна літургія — джерело святости. — Львів: Вид-во «Місіонер», 2007. — 138 с.
4. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу. — К.: Акціонерне Товариство «Обереги», 1992.

5. Сагач, Ганна. Під покровом любові Богородиці. — К.: «Джулія», 2001. — 104 с.
6. Слово Патріарха Йосифа. Документи. Матеріали. Світлини. 1917-1984. — Львів: Гердан, 2003. — 240 с.
7. Українське відродження і національна церква. Бібліотека ж-лу «Пам'ятки України». — Кн.2. — Львів: МП «Пам'ятки України», Льв. регіональна історико-просвітницька організація «Меморіал», 1990. — 92 с.
8. Христос Бог небесний хліб. Відомості про Бога, про людину, про церкву, про Боже Царство. — Львів: Вид. відділ «Свічадо», 2001. — 61 с.
9. Церква Святого Духа в Рогатині: Альбом/ Авт.-упоряд. В.І.Мельник. — К.: Мистецтво, 1991. — 144 с.

Семинарське заняття № 8

Тема: Історія розвитку української літератури

Мета: формування у студентів чіткого знання про історію становлення української національної культури, потреби у систематичному читанні класики, мотивації до прочитання нових творів (місійність читача).

План

1. Література княжої України-Русі: перекладна, оригінальна.
2. Від української полемічної літератури до літературної дискусії 1920-х рр.: на варті національної ідентичності.
3. Облуда і трагедія білінгвізму, проекція на стан сучасного літературного процесу.

Література:

1. Історія Української літератури 20 ст. Кн. 1-2. — Видавнича фірма «Либідь», 1998
2. Кононенко П.П. Українська література: проблеми розвитку. — К., 1994.
3. Кошелівець Іван. Сучасна література в УРСР. — Нью-Йорк, 1964. — 379 с.
4. Найдорожчий скарб. Слово про рідну мову/ Упоряд. В.І. Лучук. — К.: 1990.
5. Наш друг книга/ за ред. В. О. Палаженко. — К.: Вид-во «Реклама», 1977. — 208 с.
6. Новий довідник: Українська мова та література/ О.Скопенко та ін. — К., 2005
7. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. — К.:Довіра, 1992. — 141 с.

8. Павлишин, Марко. Канон та іконостас. Укр.модерна література — К.,1997. — 447с.
9. Ткачук І.М. Історія нашої мови. — К., 2000.
10. Ухтомський С.В. Мовні стежини. — Львів, 1999.
11. Ушкалов Леонід. Світ українського барокко: Філологічні етюди. — Харків, 1994. — 112 с.
12. Шевчук В.О. Із вершин і низин: Книжка цікавих фактів з історії укр. літератури. — К., 1990. — 432 с.
13. Яременко Василь. Два століття київської поезії/ Аполлонова люття: поети XVII-XVIII ст. — / упоряд. В. Маслюка, В.Шевчука, В.Яременка; За ред. В.Крекотня. — К., 1982. — 320 с. — С.5-20.

Теми рефератів.

1. Тернистий шлях українського шістдесятництва. /8/
 - * Лихо з розуму (портрети двадцяти «злочинців»): Збірник матеріалів/ Уклад В'ячеслав Чорновіл. 1-е репринтне видання на Україні. — Львів, 1991. — 343 с.
 - * Музей дисидентського руху [Електронний ресурс] //Режим доступу: <http://khpg.org/archive/index.php?id=1162805152>
2. Постмодерний дискурс сучасного літературного процесу в Україні. /9/
 - * Бондарева О.Є. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. Монографія. — К., 2006. — 512 с.
 - * Окара Андрій «Культурний суверенітет» нації в добу постмодерну, або як перекодувати «локальну» культуру [Електронний ресурс] — <http://www.bigyalta.com.ua/story/2735>

Семінарське заняття № 9

Тема: Українська преса (роль ЗМІ в життєписі національного культуротворення)

Мета: дослідження призначення ЗМІ у національно-культурному полі (публікування у періодичних виданнях матеріалів про анонсовані події і про заходи, котрі вже відбулися, критичні статті про найзначніші явища в різних видах культури, меморіальні дописи про видатних діячів минулого та інтерв'ю з

діячами культури сучасності – все це лягає в підшивку, існує на сайтах, як факти культури).

План

1. Початки української преси /Часописи «Основа», «Киевская старина», Записки НТШ, «Літературно-науковий вісник»/.
2. Українська преса Галичині ХІХ-першої половини ХХ ст.
3. ЗМІ в Україні: сучасний стан.

Література:

1. Багацький В.В. Кормич Л.І. Культурологія. Історія і теорія світової культури ХХ століття: Навч. посібник. — К., 2004. — С.263-300.
 2. Наріжний Симон. Українська преса. /<http://litopys.org.ua/cultur/cult10.htm>
 3. Пасічник Б.Ю. На межі тисячоліть: Публіцистика. — Львів: Каменяр, 1999.— 238 с.
 4. Темко Г.Д. Основи формування воїна в Україні періоду утвердження державності. — К.: Варта, 1997. — 288 с.
 5. Чорновіл В'ячеслав. Пульс української незалежності. Колонка редактора./ Вступ. стаття та післямова Леся Танюка — К.: Либідь, 2000. — 624 с.
- Огляд часописів і журналів («Вісн. книжк. палати.», «Ї» Незалежний культурологічний часопис тощо.)

Теми рефератів.

1. Перші пресові видання в Галичині. /10/

* Зуляк І. Діяльність “Просвіти” у Західній Україні в міжвоєнний період (1919–1939). – Тернопіль: Воля, 2005. – 946 с.

*Муц, О. Укр. періодика Східної Галичини: умови існування та чинники поступу у міжвоєнний період./ [http:// www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/NZTNPU/Ist/2009](http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/NZTNPU/Ist/2009)

Збірники праць Науково-дослідного центру періодики, Вісн. книжк. палати.

2. Діяльність Симона Петлюри, як журналіста. /11/

* Енциклопедія Українознавства. — Т.6. — С.2029/30.

* Іванис В. Симон Петлюра – Президент України (1879–1926). Друге видання — К.: Наук.думка, 1993. – 269 с.

*Кривизюк Л.П. Журналістська діяльність Симона Петлюри. — Львів, 2008

* Литвин С.Х. Симон Петлюра у 1917–1926 роках. Історіографія та джерела: Монографія. –К.: "Аквілон - Прес", 2000. – 464 с.

* Петлюра С.В. Народе Український: Вибрані статті, листи, документи. – Харків: "Лівий берег", 1992. – 152 с.

* Петлюра С.В. Статті/ Упоряд. та авт. передм. О.Климчук. — К., 1993. 341 с.

3. Українська агітаційна листівка: діяльність Ніла Хасевича — громадянський подвиг. /12/

*Агітація і пропаганда УПА/ З архівами працював Павло Солодько/ http://zaua.org/pg/article/solodko/read/7152/Agitacija_i_propaganda_UPA_oryginalni_skany_z_arkhivu_SBU_FOTO?a_srt=1&a_offset=10

*Дем'янчук, Богдан. Художник із бункерів УПА// Україна Молода/<http://www.umoloda.kiev.ua/number/552/169/19971/>

*Руцький, Микола. Останній бій художника УПА Ніла Хасевича// Борець Юрій. Шляхами лицарів ідеї і чину. — Львів, б/р. — С.157-161.

Семінарське заняття № 10

Тема: Художня культура України

Мета: акцентувати увагу студентів на важливості художньої сторони життя, активізувати сприйняття творів мистецтва й уміти їх поцінувати, вирізняти справді естетично вивірені зразки від засилля кітчу й несмаку.

План

Художня культура України ХІХ-ХХ ст.: визначальні феномени, художні течії і стилі.

2. Проблема спадкоємності в стилістичній ситуації України ХХ ст.

3. Теоретичні засади та історичні етапи процесу збереження національної культурної спадщини.

4. Львів художній на тлі мистецького розвитку України (ділова гра на основі ілюстрацій та прозірок).

Література:

1. Білецький П. У контексті світового авангарду. — К., 1990.
2. Бойчук і бойчукісти, бойчукізм: Каталог виставки/ Авт. вступ. ст. та упоряд. О. О. Ріпко. — Львів, 1990. — 88 с.
3. Возницький Борис. Автопортрет на тлі часу. — Львів, 2006. — 48 с., іл.
4. Драган Михайло. Українська декоративна різьба XVI-XVIII ст. — К.: Наук. думка, 1970. — 204 с.
5. Жаборюк А.А. Український живопис останньої третини XIX — початку XX століття. — К., Одеса: Вид-во «Либідь», 1990. — 312 с., іл.
6. Крвавич Д. П., Овсійчук В. А., Черепанова С. О., Українське мистецтво: у 3 ч.: Ч. 1. Передмова проф. В. Скотного, Львів, 2003. — 256 с. +16 ілюстр. Ч. 2, Львів, 2004. — 268 с. +80 ілюстр. Ч. 3, Львів, 2005. — 268 с. + 80 вкл. іл.
7. Макаров Анатолій. Світло українського бароко. — К.: Мистецтво, 1994. — 188 с.
8. Марченко Т.М. Козаки-Мамаї. — Київ-Опішне: Нац. Музей-заповідник укр. гончарства в Опішному, 1991. — 80 с.
9. Смольський Григорій. Українське мистецтво. Науково-популярне видання/ Репринтне видання Львів, 1938 р. — Коломия: Тов-во «Вік», 1997. — 64 с.
10. Степовик Д. В. Українська графіка XVI-XVIII століть. Еволюція образної системи. — К.: Наук. думка, 1982. — 332 с.
11. Українське мистецтво XV-XX ст. із приватних колекцій/ Упоряд. Тарас Лозинський. — К.: НТШ, ін.-т колекціонерства укр. мистецьких пам'яток при НТШ, 2008. — 128 с.
12. Український живопис. Сто вибраних творів: Альбом./ Авт.-упоряд. Ю.В.Беличко. — К.: Мистецтво, 1985. — 10 с.; 100 іл.

Теми рефератів.

1-3. Творчість українського митця епохи ренесансу (на вибір). /13-15/

Александрович, Володимир. Львівські малярі кінця XVI ст. — Львів: Вид-во «МІСІОНЕР», 1998. — 198 с., іл..

* Жолтовський П. М. Український живопис XVII-XVIII ст. — К.: Наук. думка, 1978. — 328 с.

*Овсійчук, Володимир. Майстри українського бароко. Жовківський художній осередок. — К.: Наукова думка, 1991. — 400 с.

*Овсійчук, Володимир. Українське малярство X-XVIII ст. Проблеми кольору. — Львів, 1996. — 480 с.

*Степовик, Дмитро. Історія української ікони X-XX ст. — К.: Либідь, 1996. — 438 с.

4. Творча спадщина Івана-Георгія Пінзеля в контексті європейського бароко. /16/

*Возницький Борис. Микола Потоцький. Бернард Меретин. Іоан Георгій Пінзель. — Львів: Вид-во «Центр Європи», 2005. — 160 с.

*Експозиція Музею І.-Г. Пінзеля (пл. Митна, 1)

5. Творчість О.Новаківського: особистість і світ в українському експресіонізмі /17/.

Овсійчук В. Олекса Новаківський. — Львів: Ін-т народознавства НАНУ, 1998. — 333 с.

*Олекса Новаківський: Альбом/ Вступна стаття та впорядкування В.О.Островського. — К.: Мистецтво, 1973. — 16 с., іл.

*Експозиція дому-музею О.Новаківського.

6-8. Життєвий і творчий шлях митця-шістдесятника (на вибір) /18-20/.

* Алла Горська: Червона тінь калини: Листи, спогади, статті/ Ред. та упоряд. О.Зарецького та М.Маричевського. — К., 1996. — 240 с.

* Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих: історія створення та діяльність. — К.: Український центр духовної культури, 2007. — 680 с.

* Іванчишин Ірина. Мисткиня Алла Горська// Українська думка: Літературна сторінка. — Ч. 5 (277). — 30 травня 1996. — С.1-2.

* Музей дисидентського руху [Електронний ресурс] //Режим доступу: <http://khpg.org/archive/index.php?id=1162805152>.

* Опанас Заливаха: Альбом/ Упор. Б. Мисюга. — К: Смолоскип, 2003. — 160 с.

Семінарське заняття № 11

Тема: Архітектурне зодчество та образотворче мистецтво України

Мета: вміння студентами описати твір мистецтва, архітектурну споруду, зацікавлення студентів активної громадянської позиції громадянина міста, чий пам'ятки центральної частини (Старого міста) увійшли до списку Світової спадщини ЮНЕСКО, здатності відстоювати національне архітектурне середовище від ризиків внесення дисонансу й потворних новобудов, формувати комфортний український світ довкола себе – в житлі, на робочому місці.

План

Семинар проводиться як практичне заняття: а) із застосуванням ілюстративного матеріалу (слайд-презентації) та на підставі ділової гри: «Художні стилі в архітектурі України», «Митці Львова ХХ ст. та їх твори»; б) ознайомлення з архітектурними шедеврами міста, провідними архітекторами й скульпторами ХVII-ХХ ст в час двогодинної екскурсії центральною частиною Львова. Результатом заняття має стати коротке есе (див. Дидактичне забезпечення).

Література і допоміжні матеріали: Путівники Львовом, гра «Мандрівка Львовом».

Семинарське заняття № 12

Тема: Музична культура і сценічна образотворчість в Україні

Мета: надати відповіді на запропоновані запитання стосовно теми.

План

1. Український театр, як найвагоміший здобуток національної революції 1917-20 рр.
2. Культурний рух в Галичині між світовими війнами ХХ ст. (фестини, театральні вистави, концерти).
3. Театр і музика доби тоталітаризму.
4. Інтелектуальний карнавал 1990-х рр. та пошуки ідентичності новітнього театру в постмодерному просторі.

Література:

1. Білецький П. У контексті світового авангарду. — К., 1990.
2. Бойчук, Богдан. Навіщо про це говорю. Вибрані статті. Театр. Балет. Література. — Львів: Піраміда, 2017. — 452 с.
3. Гайдабура В.М. Театр, розвіяний по світу. Феномен сцени повоєнної української діаспори. Німеччина, Австрія, Франція, США, Канада, Австралія. — Київ: Видавництво Києво-Могилянська Академія, 2013. — 404 с. Бойчук і бойчукісти, бойчукізм: Каталог виставки/ Авт. вступ. ст. та упоряд. О. О. Ріпко. — Львів, 1990. — 88 с.

4. Кіндзерська, Тетяна. Талан і талант. – К.: Український пріоритет, 2020. – 232 с.
5. Тобілевич, Софія. Корифеї українського театру. – К: Центр навчальної літератури, 2019. – 540 с.

Теми рефератів.

1. Стрілецький епос та його місце в українській культурі ХХ ст. /21/

* Гордієнко, Володимир. Українські Січові Стрільці. — Львів, 1990.

* Стрілецька Голгофа: Спроба антології/ Упоряд., авт. вступ. ст. і прим. Т.Ю.Салига. — Львів: Каменяр, 1992. — 399 с.

* Українські січові стрільці, 1914-1920/ За ред. Б.Гнаткевича та ін.; іл. оформлення І.Іванця. — Репринт. відтворення з вид. 1935 р. — Львів: Слово, 1991. — 160 с.

Семинарське заняття № 13

Тема: Кіно- та телемистецтво України: становлення і розвиток

Мета: пригадування шедеврів українського кіномистецтва та здійснення огляду стану в галузі аудіо- відео- творчості; формувати в студентів естетичні запити на вартісне у вітчизняному кіномистецтві.

План

Семинар проводиться як практичне заняття на основі попереднього перегляду українських класичних кінострічок (феномен Поетичного кіно), аналізу телевізійних програм. Студенти шукають і дають відповідь на питання: Стан кінематографу та відео культури в українському інформаційному просторі. Результатом заняття є коротке есе (див. Дидактичне забезпечення).

Теми рефератів.

1. Початки і розвиток кінематографу: український контекст/22/.

*Госейко, Любомир Історія українського кінематографа [Текст] : 1896-1995: Пер. із франц. / Любомир Госейко,. - К. : Книжкове вид-во КІНО-КОЛО, 2005. - 461 с. : фото.

*Капельгородська, Нонна. Кіномистецтво України в біографіях [] : Кінодовідник / Нонна Капельгородська, Євгенія Глущенко, Олександра Синько; Держ. комітет телебачення і радіомовлення України, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України (Київ). Львівське відділення, Музей-майстерня та Благодійний меморіальний фонд Івана Кавалерідзе. - К. : АВДІ, 2004. - 709,[3] с. : портр.

* Нариси з історії кіномистецтва України [] / Академія мистецтв України, Інститут проблем сучасного мистецтва ; ред. : Віктор Сидоренко [та ін.]. - К. : Інтертехнологія, 2006. - 862,[1] с. : іл., портр.

* Українське кіно [Текст] : Начерк історії / С.Безклубенко,. - К. : Альтерпрес, 2004. - 189 с.

*Брюховецька, Лариса. Поетичне кіно: заборонена школа. Збірник статей і матеріалів. — К., 2001. — 464 с.

Семинарське заняття № 14

Тема: Українська культура у світі – роль діаспори в утвердженні позитивного іміджу країни

Мета: підбиття підсумків попередніх тем стосовно участі діячів української культури, котрі замешкали поза материковою Україною, в розвитку національної культури.

План

1. Періодизація мистецьких процесів в українській діаспорі. Осередки. Мистецтвознавство.
2. Відродження забутих імен – персоналії.
3. Роль культурних діячів у діаспорі в збереженні української національної культури (прикладі).

Література:

1. Блажейовський Д. Альбом вишитих ікон. - Львів, 1999.
2. Галина Мазепа. Альбом. - Мюнхен, 1982.
3. Гопак С. Скульптор Михайло Бринський. - Пряшів, 1971.

4. Даревич Д. Екслібриси Мирона Левицького. - Торонто, 1997.
 5. Іконостас собору Святої Софії в Римі. - Рим, 1979.
 6. Маричевський М. Емма Андіївська. – К., 2000.
 7. Маричевський М. Микола Бідняк. - К., 2000.
 8. Михайло Мороз./ Упорядник Ірина Мороз. – Філадельфія, 1995.
 9. На Україну повернусь: Збірник/ Упоряд. Йосип Фиштик. — Львів, 1995. — 168 с.
 10. Світова виставка українських мистців./ Упорядник каталогу виставки С.Гординський.-Торонто, 1982.
 10. Слабошпицький М. Остання з великого покоління Наталя Лівицька-Холодна // 25 поетів української діаспори. – К.: Ярославів Вал, 2006. – С. 221-239.
 11. Степан Луцик мистець. - Нью-Йорк, Торонто, Вашингтон, 1973.
 12. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. - К., 2000.
 13. Степовик Д. Українська ікона. Іконотворчий досвід діаспори. - К., 2003
 14. Степовик Д. Яків Гніздовський. - К., 2003.
 15. Федорук О. Микола Бутович. - К., Нью-Йорк, 2002.
 16. Федорук О. Василь Хмелюк. - К., 1996.
- Каталоги. Буклети. Матеріали інтернет ресурсів.

Семінарське заняття № 15

Тема: Українська культура новітньої доби: тенденції та перспективи

Мета: закарплення засвоєного матеріалу, перевірка виконаного (див. Дидактичне забезпечення: Самостійна робота № 15) з дисципліни «Історія української культури».

План

Впродовж години розриття студентами таких питань:

1. Національне культуротворення на шляху від подолання тоталітаризму до незалежності (друга пол. ХХ ст.)
2. Державна підтримка української культури в роки незалежності.

Впродовж наступної години перегляд підготованого студентами відеоряду – 15 постатей української національної культури.

Література:

1. Абакумова В.І. Участь українських літераторів у змаганнях за свідомість суспільства на рубежі 80-90-х рр. ХХ ст.
2. Алексєєв Ю.М., Кульчицький С.В., Слюсаренко А.Г. Україна на зламі історичних епох (Державотворчий процес 1985-1999 рр.): Навч. посібник. — К.: «ЕксОб», 2000. — 296с.
3. Богачевська-Хом'як Марта. Межі та мережі маргінальності: Промова на випускних урочистостях в Українському Католицькому Університеті: Львів, 21 червня 2003. Львів: Видавництво Українського Католицького Університету 2003. 20 с.
4. Грицак Я.Й. Нарис історії України: формування модерної української нації ХІХ-ХХ ст. — К., 1996
5. Дзюба Іван. Шевченко в сучасній Україні. / Лекція прочитана 15 вересня 2006 у Львівському національному університеті ім. Івана Франка /. — К.: Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2006. — 60 с.
6. Дзюба Іван. Україна перед Сфінксом майбутнього. / Лекція прочитана 15 жовтня 2001 в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» /. — К.: Вид.дім «КМ Академія», 2001. — 35 с.
7. Жулинський М. Г. Духовна спрага по втраченій батьківщині. — К.: Видавничий дім «КМ Академія», 2002. — 67 с.
8. Забужко Оксана. Репортаж із 2000-го року: 36.статей. — К.: Факт, 2001. — 96 с.
9. Коцюбинська Михайлина. Моральний імператив і виклики часу: Промова на випускних урочистостях в Українському Католицькому Університеті: Львів, 19 червня 2004. Львів: Видавництво Українського Католицького Університету. 32 с.
10. На Україну повернись: Збірник/ Упоряд. Йосип Фиштик. — Львів, 1995. — 168 с.
11. Сверстюк Євген. На землі, благословленій Апостолом: Відп. ред. о.Іван Дацько. — Видання Української Пресової Служби — Т. 6. — Рим — Люблин: Вид-во Свічадо, 1990. 47 с.
12. Скуратівський Вадим Л. Культура Нового часу — основні стратегіми новоєвропейського культурного розвитку. / Лекцію прочитано 29 листопада 2006 в Національному ун-ті «Києво-Могилянська академія»/. — К.: Вид.дім «Києво-Могилянська академія», 2007. — 36 с.